

Szörényi Beatrix: *Peoples's love is my reward*
2009, ceruza, papír, 128x85 cm
Fotó: Surányi Miklós

Térey János

„Főudvarmester úr!”

Részlet a *Protokoll* című verses elbeszélésből

Nem könnyű Budapestre visszaállni:
A magyar üzemmód feszes, nehéz.
Megint a pezsgő minisztérium,
Útjukat járó memorandumokkal.
„A tegnapi nap elhagyott oázis.
Tegnap ilyenkor még jó volt nekem
A tel-avivi szállodasoron.
Elmentem éhgyomorra, kora reggel
A tengerben fürödni negyedórát.
Nagy tél mélyén a sós víz ritka kék.”
Munka után lesöpri asztalát.
„Akármekkora kék is, ez csupán
Egy magasabb élet mélyföldi mása —
Erős árnyéka; visszavonulóban.”
Az újévi bontakozás nyomában
Ez várja, villódzó, színes nihil.
Agyában tavaly Fruzsina lakott:
Fruzsina nagyszerű hullámverés volt,
Fölrázta gondjából, mikor belépett
A gyászidejébe, Blanka után.
„Szerettem, mert: apró. Rosszul szerettem.
Túlzó ajándékkal, elsietve”,
Gondolja Mátrai. „A nunciust
Még vissza kell hívnom, munkaidőben.”

Förlélénkül a minisztérium.
Az Elnök hétfőn repül Tel-Avivba
Skultétivel, hogy aláírjanak
A zsidó s a palesztin oldalon.
Mátrai csupa színlelt nyugalom.
Arcán fakul a holt-tengeri pír
A mosdó tükrében. Elmúlt hat óra.
Gázt ad. Új öltönyt hoz el a szabótól.
„Egészen jól áll, csak éppen minnek.
A rend kedvéért? A nyugalmamért?”
Az úriszabó tükrébe meredve
Kitép egy ősz hajszálat. Arra gondol,
Hogy hátborzongatóan izgató volt,
Amikor a nevét hallucinálta
A haifai kikötőben éjjel.
„...És az újévi fickó, az üveggel,
Talán ő sem akart félresöpörni.
Az Isten szent nevére, mind a kettő
Simán vaklárma volt.” Megint kilábal
Minden bajból – mert szerencsefiú.
Ma flageolák szólnak a fülében:
Csilingelés, nem annyira vidám.
Ezerszer összekoccan száz üvegtest.

Késő este elkezdi telefonálni,
Rejtett számmal, mint egy hónapja is;
És végre kicsöng, végre Fruzsina.

Ébren van. Nagyon „fiatal” a hangja.
„Ki vagy?” A mobiljáról kellemes
Alapzaj árad, főleg férfiszólam,
Pohárcsörgés és andalúz gitár,
Szalonspicc meg vidámság, dögivel.
Mátrai nyelve hegyén ott a név – de
Nem szól bele, nincs mit mondania.
„Mögötte ott a házibulilárma,
És mögöttem vajon mi? Éjszaka;
S alléival a kihalt Római.
Jól van, Fruzsina, érezd jól magad.”
A bársekre nyúlva szinte hallja
A hangját. Legalább kiosztaná:
„Nem jössz be. Nem te kellesz. Csak kaland”;
Így szerelné le a fölöslegest;
De az sem fontos neki, hogy kiossa.
Bólint és tölt egy whiskyt Mátrai.
Idén primán alszik; *ma* kell segítség.

Skultéti még elutazás előtt
A jóhírekről értesíti Teklát:
„A betlehemi képvisletünk
Ügye halad.” „Mert ön sínre helyezte.”
„És hatékonyan tárgyalt Mátrai.”
„Azt mondja, ott csak helyszíni rutin van;
Protokoll csak elvileg létezik”,
Folytatja Tekla. Bólint a miniszter:
„És össze-vissza ültetik a népet.
Izrael, ja. Szervezett anarchia
Uralkodik a programgründolásban.”
„De zseniálisan improvizálnak.”
„Elégedett volnék Mátraival,
De fölpuhult kicsit”, így a miniszter.
„Ha belegondolok, két év alatt
Csak egy hét betegszabadsága volt.
Januárban”, árnyalja Tekla. „Jó
Munkaerő, ez tény, miniszter úr.”
Skultéti szemöldöke fölzalad:
„Csak hát újabban nem valami lelkes.
Nem brillírozik, hanem végrehajt.
S ha szembejön, akár az alvajáró —”

Ma, február elsején aktuális
A hatvanéves svéd miniszterelnök
Látogatása. Rákos. Azt beszélük,
Hogy Gustafsonnak tüdőrákja van.
Kovács vesz részt a zászlófelvonáson,
A díszelgő századdal ő szemez;
S a Parlamentben áll helyt Mátrai:
„Az ültetőkártyák! A menükártyák!
A diétás fogásokat külön —
Az élelmiszervezérség! Tűzserézek!”

S ajándékról is ő gondoskodott
(„Valami porcelánt, de puritánat —”).
A kormány feje díszebédet ad,
S meggyőződéssel mond pohárköszöntőt
A göngyölt libamáj után. A svéd
Kollégára pillantva, meghajol
A Harmadik Köztársaság ügyetlen
Csődgondnoka. És Gustafsson azonnal
Válaszol neki, Malmőről beszél,
Ahol született. Ott hallott magyar szót
Először. „Nem hasonlít semmire.”
Karéjban körbeállják, és „Proszit.”
A Kormányfő elégedett a nappal.
Amint szétszélednek a közjogi
Méltóságok desszert s kávé után,
Indulni készen a Vadászteremben
Van tíz másodpercük, kettesben, együtt:
Gustafssonnak s neki, Mátrainak,
A freskó előtt, a bölény tövében,
Melyet Attila készül épp ledöfni,
Hogy eltérítve súlyos öklelését,
Tehermentesítse bátyját, Budát.
Mátrai nézi Gustafssont: szelíd
Szemfénye nem fakult meg, zöld, baráti.
Széles a tenyere, száraz, erős,
Fogása diszkrét, de határozott.
Baljával leheletnyit betakarja
A kézfogásukat. Kötést teremt, bár
Csak egyszer találkoztak azelőtt;
Svédországból két biztonsági tiszt
Kíséri. Jönnek. Bólint Mátrai:
„Katonás tartás, szikár fegyelem.
Sápadt, lassú. De mégse borzalom:
Totál normális az, hogy menthetetlen.
Még nem vagyok kész rá. Nem, erre nem.
Egy ember, aki számot vet saját
Végességével — hónapok vagy évek —,
Villanyoltáskor, elalvás előtt.”
Lenyomja a faragott tölgyfaajtó
Kilincset, és a társalgóba indul,
Majd onnan is tovább, rőt folyosókon.

Ugyanekkor, ugyanebben a házban,
A parlamenti patkó belsejében,
A bársonyszékek gyűrűjén belül,
A gyorsírók központi asztalánál
Figyel Fruzsina. Horváth Fruzsina.
Szorgosan jegyez centrumbeli székén,
Az eszelős fölszólalásokat mind.
Míg az ellenzék támadásba lendül,
Egy töredékpillanat idejéig
Fölnéz a csúcsíves karzatra. Ott áll

Egy elég magas, sármos, szőke férfi.
„Úgy tesz, mint aki...?” Úgy tesz, vagy valóban
Nem ismeri meg Mátrait? Nem. Indul,
Letelt az ideje. Diktálni fog.
Feszés, félhosszú, zöld szoknyában ott áll
A nagy forgalmú lépcsőházra nyíló
Ajtóban, köszönti a kolleginát.
Megjött a váltás, idős hölgy. A lány
Gépbe diktál a félemeleten,
És kétórás munkával tesznek át
Számítógépre néhány téli percet,
Válogatott sületlenségeket.
A fölhabzó botránypolitikát;
A hiszterizált ország énekét
Vad korrupcióról, vak panamákról,
Lopásról, háttéralkukról, pörökről.
A gépírónőnek diktál, kikapcsol:
Egyáltalán nem is tud róla, hogy
Ma átsiklott a szeme Mátrain.

Mátrai huszadikán: negyvenegy.
Régen jobban figyelt az ünnepére,
Jobban számon tartotta, sőt, megülte.
Születésnapját tartja februárban,
És nem tett előkészületeket.
Ma negyvenegy. Az anyja hívta reggel,
Az öccse délben. SMS, barátok.
„Kell, hogy befusson tenger távirat? Nem.”
Pedig szereti az ünnepeit.
Termet bérelt tavalyelőtt ilyenkor;
Tavaly ilyenkor nagy partit adott
Az új lakásában, a Rómain.
Idén azonban, bármilyen jeles nap,
Az új nap egyszeri tartalma mellett
Teszi le voksát: legyen esemény
A mindig új és mindig más kifejlet
Izgalma. Fásítják már a szokások,
Elég belőlük a munkahelyén.
Nem szervezett partit.

„De szervezett más:

A Jó.” A meghívó szerint ez a
Jótekonysági bál a Vigadóban
Épp a születésnapjára esik,
Pont ezt a kényes napját eltakarja.
R. S. V. P. „Ezt visszaigazoltam.”
A hétfőgőken így telt a tele:
Bálokba járt, de szinte csak berúgni,
Mert mindig van mit ünnepelni Pesten;
Ha nem is ez a legjobb februárja:
Küzd a farsang a böjtrel, véresen.
Gyorshívás: magával viszi Novákot.
Válogatás a gardrób belsejében.

„A meghívó? Nafene, nem, nem szmoking.
Lássuk. Szóval a dresszkód mára: *white tie*,
Szerencse. A szmoking a tisztítóban.”
„Nem tévedés? Frakk *vagy* szmoking?” „*Csakis* frakk.
Hiányában a bebocsáttatást
Megtagadhatják. Nézd, konzervatívak”,
Okítja Novákot. „Legyen szmoking.”
„Nem, nem *black tie*, hé!... Adjuk meg a módját.
Van frakkod?” kérdezi Novákot. „Persze.
Na jó, nincs. Kölcsönzők, ma délután.”

Novák fejveszetten telefonál,
Mielőtt találkoznak lent a korzón.
„Figyelj, baj van.” „Értsd meg, ma nem lehet baj.”
„Isten éltesen, Ágoston.” „Mi van?
Olyan síri a hangod.” „Ne csodáld.
Egész nap pokolian veszekedtünk.”
„Ezért hívtál?” Végül csak kiböki
A Vigadónál: „Válunk”. „Mi az Isten?”
Novák mellélép, s miközben beszél,
A háta mögé pillantgat a korzón.
„Nem lehet máshol?” „Majd földob a bál.”
Éket vág a tömegbe Mátrai.
„*Entrez!*” Kettős fejesugrás a bálba.
Cikázna, elvegyülnek. „Hadd meséljek...”
Novák készült, tényleg frakkot visel.
A szárnya mindenbe beléakad.
Egy énekverseny díjazottjai
Lépnek színpadra. Megremeg Novák,
Átnéz a nagyestélyis hölgyeken;
Majd hirtelen Mátraiba karol,
És visszafordítja a nagyteremből.
„Mondjad, fiam.” És leül Mátrai.
A frakkja két szárnyát széthajtogatja
Háta mögött a széken. Gyűlöli,
Igazság szerint gyűlöli a frakkot,
A tömény modort. A trapéz alakba
Rendezett gombozást. A frakk
Elöl komikusan rövid kabátját,
S hátul a komolykodó fecskeszárnyat;
A pikényakkendőcske hófehérjét,
A két stráfot a nadrág oldalán,
S főleg ott, a szíve fölött, a csúcsos
Hajtóka tükörselymét, azt utálja;
És hogy a mellkas szinte védtelen,
S maga az ember túl nyitott a bálban.

Novák megpróbál érthető maradni
(Bent rágyújtottak Petur bordalára).
„Ágoston, válunk.” „Nem lehet igaz.”
Edina költözik a gyerekekkel.
Szegény Novák, a családmániákus,

A család rabszolgája. „Te, aki
Példás módon, mindig, minden...” Novák,
Aki a nagycsaládra esküdött föl,
S hogy minden jó örökre megmarad,
Most megtorpan a lépcsőfordulóban:
„Árulás történt”, kommentálja. Aztán:
„Énnekem nincs saram.” És hadonászik.
„De mi a gond?” „Nincs semmi gond. Hogy elmúlt.
Tudod, gimnáziumi szerelem.”
Mínthogyha hetven súlyos évet
Éltek-haltak, kínlódtak volna együtt.
„Ilyen kietlen egy nőt!”, ezt üvölti.
Azt hajtogatja kétségbe'sve, hogy
Kitűzte a zászlóját Edinára,
Hozzá nem férközhet más. „Nincs ilyen,
Hogy aki az enyém, az az enyém”,
Csitítja Mátrai, de mindhiába.
„De van, babám.” „Igen?” „Figyelj ide,
Te ezt nem ismered. A gyerekek
Sosem voltak távol tőlem, tudod,
Fizikailag. Még fél napra sem.”
„Átadjátok az enyészetnek egymást,
Vagy esetleg újabb tíz év hazugság
Zúdul az alapokra?” „Nem hiszem.”
„Tíz év glazúrozás következik?...” „Nem.”

„A bálból lényegében kimaradtunk”,
Nyugtázza egy nagy konfettimezőt
Átlépve, rezignáltan, Mátrai;
S kérdi hazafelé a taxiban
A jobb öklét harapdáló Novákot:
„Na és kit választott a kis dezertőr?”
„Még nyomozok. Mondd csak... Hogy állsz a pénzzel?”
„Hogy állok? Mégis. Ne indítsunk egymás
Bankszámlájára expedíciót.
Meghívtalak a taxira. Segíték.”
„Hát kösz. És mi van a te Fruzsínáddal?”,
Firtatja, szolidaritást keresve.
Mátrai kipillant az ablakon,
Túlesni volna kedve. „Nem tudom.
Fruzsínám nincsen. Fruzsina alig volt.
A kellemetlent nem siettetem.
Mondja karakánul, hogy: »Bonyolult vagy?»
Mondja személyesen, hogy: »Van barátom?»
Szeretném a szájából hallani?
Nem, azért sem akarom hallani,
Dehogy. Én ezt a rendkívüli nőt
Magam elől is biztos helyre zárom.”
„Rendben. De te sem vagy jól, Mátrai.”
„Én? Teszem a kedves gesztusokat...”
Ennyire látszik a baja? „Kicsit csak.”
Mindenkint jobbnak képzel, másmilyennek:

Nyitottabbnak és empatikusabbnak
E szokatlan, télvégi borulatban.

Könnyű porhóval köszönt be a péntek.
„Isten veled, hús, agyó, karnevál.”
Ma ülnek le a Bambiban beszélni
Kettesben a kaján Karányival.
Nincs már olyan, hogy péntek este: *jour fix*.
Tavaly óta ritkábban tartanak
Ilyen hármastalálkozót: Novák,
Karányi, Mátrai. Novák ma nem jön.
Lemondta. Baj van, ez természetes.
„Mit szólsz Novákhoz?” „Jól telibe kapta.”
„Életmentő reformokat vezet be.”
„De későn. Edina megáll a lábán.”
„Gondolod?” Privát pénteki ülésük
Nehezen indul, kínban, csikorogva.
Piros körpamlag, a környékbeli
Kisemberekkel. A falról figyel
A drótból hajlított özike, Bambi
A pult fölött, és unikum sötétlik
Két dominózó házmester kezében.
„Nem sajnálsz?” „Azt kapta, ami járt.
El volt szállva a mintagazdaságtól.”
Karányi kissé be van csípve, látszik,
S ahogy régóta már bevett szokása,
Saját magát olvassa nyomtatásban,
A hetilapban, minden pénteken.
Csettint, elégedetten. „Ez a frappáns
És ez a gusztusos. Hetente írom.
Ha penzumból is, ez a csúc”, dicsekszik.
„Ötödször végeztem ki Ócsait.”
„Én díjazom a talentumodat.
Téziseiddel gyakran egyetérték.
De mondd csak...” „Kezdi Mátrai. „De régen
Szerettem volna megkérdezni. Mondd csak,
Miért van neked... zsenitudatod?
Karányi, kedvellek, de nem ezért.
Mondd csak, mi benned a *specifikus*?”
„Ennyi a specifikus. Jó vagyok, kész.
Na és te mire vagy jó, Mátrai?”
„Nézd, valamire én is jó vagyok.”
„Egy tizenennyolc fogásos vacsorára,
Hol tószt után a harmadik világ
Éhezőiről patakzik a szó...
Na arra jó vagy.” „Igen, ez a szakmám.”
Mindketten megfeszülnek. Kérnek egy kört.
„Süt belőled a fontosság tudat.
Az olyanok, mint te... A szervezők.”
„Hogy pont ma is belém bírsz kötni... Pont ma.”
Karányi nem tágít, nem, csak azért sem.
„Miért, ma...?” „Tegnap múltam negyvenegy.”

„Hát akkor boldog születésnapot.”

Koccintanak. „Főudvarmester úr!”
„Tojáshéjakon egyensúlyozunk;
Viselkedünk itt, lavírozgatunk,
Két gögös fas”, gondolja Mátrai.
Karányi támad, lesből jön elő,
Nem bír nem ingerkedni. „Na, mi van?”
„Te jó fiú vagy, csak nagyon hideg.
Igen, te értelmes vagy általában,
Kár, hogy a hivatalban. Mindig arra-
Felé mosolyogsz, amerre mutatnak.
Mindig azt rázod le, akit muszáj.
Mátrai Ágoston a protokolltól.”
„Jó, hát onnan. Van egy pontos tudásom.
Hogy eligazítok”, így Mátrai.
Karányi vigyorog: „Ki ül az első
Autóba, ki a másodikba.” „És te?”
„Én zseniális cikkeimet írom.”
„S én, kérlek, ellátok egy funkciót.”
„Egyféleképpen.” „Jó, egyféleképpen.
Nem vagyok karrierdiplomata.”
„Unalmas.” „Tényleg unalmas, Karányi.
A névsor, igazad van, monoton.
De ami még rosszabb, téged is unlak.
Pár fulmináns újságcikken kívül
Teremtettél valaha valamit?”
„Na és te? Még annyit se építettél.
Tömérdek kapcsolatot, azt igen.
A szervező mint emberfajta. Rémes.
Rettegjen minden ember, akire
Rákényszerítik akaratukat.
Én rád, te rám, mi rá; ők ránk, mi rájuk.”
„Én *teneked* nem vagyok szervező.
Nincs semmi úgy, ahogy te gondold.
Ennyire nem ismersz? Én nem vagyok
Tizenkettő-egyutcat-apparatcsik.”
„De nyolcra jársz be, mint a szervezők.”

Karányi közben egészen berúgott.
„Jó, nyolc. Mit tudsz ebből kihozni, hm?”
„Az Isten szerelmére, mért lelik
Abban örömeiket e szép lakájok,
Ezek az úgynevezett szervezők,
Szorgos, »teszek-veszek-intézkedek«-
Típusú emberek, hopmesterek, na!
Hogy bebújtatnak minden egyes embert,
Minden halandót egyforma ruhába?”
„Pénzkereset.” „De pénzt keresek én is...
Kérlek szépen, akit a szervező
Nagyon megszervez, az világhírű lesz.
Te nem szeretnél világhírű lenni?”

A szervező jutalmat érdemel!”
„A hír neked kell. Mi hajt, túl a híren?
Hölgykoszorúd? Rajtunk kívül ki van,
Aki fölhív téged ünnepnapon?
Amennyi a büfé, a beltenyészet,
Annyira elemel a társasélet.”
„Ja. Vérig sértenek a társasélet
Hülyítő szertartásai. A cifra
Tálak, nagy vásznak, sugárzó körítés.
Hányingerem van a neobarokktól.
A kényszeres agyonköltekezéstől,
A proctól és a flantól általában.
A te világotól.” „Nem a *világom*,
Hanem a munkám. Elviselhető;
Sosem zavarta a köreidet.”

Karányi szépen, lassan összecsuplik.
Átmeneti megbánást tanúsít.
„Csak elmondtam. Nem számítok amúgy.”
„Oké, majd elmegyek kertésznek egyszer,
Mint az apám. Csak tudod, ott a baj,
Hogy alig értek a botanikához.”
„Amihez értesz, nekem émelyítő.”
„Nem látsz ki magadból, Karányi.” „Még hogy
Én nem tudok kilátni önmagamból?”
„A mikrouniverzumodból.” Újabb
Korsóját is kivégzi Mátrai.
Kifújja magát. „Baszd meg.” Ő nem egy
Tizenkettő-egyutcat-apparatcsik.
„Fizetünk, uram.” „Egyben vagy külön?”,
Kérdi a pincér. „Naná, hogy külön.
A csúcson hagyjuk abba.” „Persze. Majd ha...
Ha találkozni még egyszer...” „Mi lesz?”
„Ha megint a szemem elé kerülne...”
„Az már egy új helyzet. S új lesz a válasz.
Nulláról indítunk mindent, tudod”,
Súgja Karányi. Nyugodt. Mosolyog.
Meglépően kiegyensúlyozott.

Kezet ráznak, hit nélkül. Mátrai
Kijózanodva hívja föl Novákot
Másnap a minisztériumból. „Képzeld,
Megint lakájozott.” „Na és? Tegyük
Mérlegre őt”, javasolja Novák.
„Te hallgatsz rá?” „Én? Még véletlenül sem”,
Feleli Mátrai, logikusan.
„Mert Karányi egy pszichopata állat.”
„Karányi manifeszt elmebeteg.”
„Ő amolyan pióca-féle, nem?”
„Nagyon-nagyon nehéz vele kijönni.
Tudod, hogy elbeszél mindenki mellett.”
„De hát ki vagyok én, ki vagyok én,

Hogy bárkit megítéljek? Senki sem.”
„Mít gondolsz, kibékültök valaha?”
„Kérlek, elmúltunk negyvenévesek.
Ebben a korban a kapcsolatok
Regenerálódási képessége
Már nem a régi.” „Pontosan tudom.”
„Na és ti, kérlek? Mi volt Edinával?”
„A rekvizitumot mondtuk el magunkért.”
„Nem hiszem el.” „Hidd. Nincsenek reformok.”

Egy eltörölt barátság. „Szokni kell.
Hiába voltunk itt is”, mondja végül.
Az eget nézi teraszán. Hogyan lesz
A kékből indigó, majd fekete.
Mít tartogat a közelgő tavasz,
S mit rejtenek a párkák opciói,
Fogalma sincs. Szól a mobil. „Ilyenkor?!”
Edina hívja, Novák felesége.
„Ágoston, nem zavarlak? Biztosan nem?”
Kiöntené a lelkét. „Nem zavarasz”,
Bólint rá félálomban Mátrai.
„Nézd, én eluntam a rendmániáját.
Apának türelmetlen. És velem meg...
Ezek az állandó korlátozások.
Fuldokoltam mellette. Elnyomott.”
„Ő Edina”, gondolja Mátrai,
„Ő az az az elemien otthonos nő.” —
„Tudok segíteni?” „Üljünk le egyszer.
Ne most. Még nem vagyok kész.” Mátrai
Lerakja. „Jó.” Éjszakai csatornán
Pillant bele egy kórházsorozatba.
Véres a műtő. Hamar belealszik.
Álmában trapéz-keresztmetszetű,
Hatalmas kunhalmot figyel a város
Határában, pusztai piramist,
Mely víz mellett áll, egy tóparti síkon.
A síksággal hegyesszöveget bezáró
Két szára, teraszának közepén
A faragványos épület az azték
Gúllak éles tagolását idézi.
Ha nem volna köd, föntről panoráma
Kínálkozna „a városra”, amely
Város most nincs is: csak dereng, csupán
Éreztetni önnön magnetikus
Közelségét. „Ez, Ágoston, a házad”,
Győzködi egy hang, nem tudni, kié.

Hétfőn reggel csörög a telefonja,
Míg a büfében Binderrel beszélget.
A vonal végén Donner Kálmán. „Hoppá.”
Ritkán szoktak beszélni mostanában,
Mióta Dorka föltűnt itt is, ott is.

„Szomorú hírem van.” „Mi van, ijesztgetsz?”
 „Eszem ágában sincs. Te, úgy tudom,
 Jól ismered. Ismerted, pontosabban.”
 „Nyögd már ki, Kálmánkám.” „Meghalt Karányi.”
 „Tessék?” „Karányi. Behozták.” „Na ne.
 De hogyan?” „Tápázkodik Mátrai.
 „Egészen képtelen, profán halállal.”
 „Nos?” „Belezuhan egy terráriumba,
 S elmetszette a hónalji aortát
 A szétzáporozó üveg.” „Úristen...”
 „Egy gyíkot tartott otthon, azzal élt.”
 „Igen, tudom”, hadarja Mátrai.
 „Másfél méterszer méteres kalitka...”
 „Pénteken? Amikor velem ivott?”,
 Faggatja Mátrai. „Nem pénteken,
 Vasárnap reggel.” „Vajon tiszta volt?”
 „Hogy tiszta volt-e? Fényes délelőtt
 Történt a halottkém szerint”, jelenti
 Donner, elég higgadtan, szárazon.
 „A nyugtatói... Nyilván kába volt”,
 Találgat Mátrai. „Szuicidnek találtad?”
 „Szuicid, ő? Karányi? Nem, dehogyan.
 Imádott élni. Gyűlölködve élni.
 Papír maradt utána?” „Kérdezi
 Mátrai. „Nem. Nem volt búcsúlevel.”
 „Az asztalán sem, nála sem?” „Sehol.”
 „De ki fedezte föl? Nincs is családja.”
 „Ma délben jött hozzá a villanyórás.
 Keresték. Vérbe fagyva rátalált
 A szomszéd. Nyitva volt az ajtaja.
 Akarod látni? Idejössz?” „Ma nem.”

Mátrai leteszi a telefont.
 Binderhez fordul, eléggé zavartan.
 „Mi történt?”, kérdi Binder. „Baleset.”
 „Közeli rokon?” „Nem rokon, barát.
 Nehéz ember volt, nyugosztalja Isten.
 Volt jóbarát. Kicsit elhidegültünk.
 Volt egy vitánk múlt pénteken. Igen,
 Régi barátom volt.” Binder igyekszik
 Gyorsan együttérző kifejezést
 Adni az arcának. „Atyaúristen...”
 De érzi, hogy csak hangol Mátrai.
 „Nyilván mert bizonytalan még a gyászban”,
 Gondolja Binder. „Nincsen kiborulva.”

Hó. Egy hét múlva temetik Karányit.
 Megássák Farkasrétet őmiatta,
 Átmozgatják a februári föld
 Betonkeményre fagyott rögeit
 Lidércfényes, reggeli temetésen.
 A ravatalozóban halk zene,

Valamelyik búsongó *Miserere*.
 Föllobognak a kandeláberek.
 Nincsen beszéd, nincs pap és nincs orátor.
 Van kollektíva, vagy tizenöten.
 „A gyászbeszédet nem vállalta senki?
 Vagy ő akarta így?” „Kizárt szerintem.”
 Fekete kalap jelzi a menetben
 A főszerkesztőnőjét, legelől.
 A autó lassú lépésben halad.
 Majd idegesítő szaporasággal
 Kopog a föld a koporsótetőn.
 S a gyászhuszárok, karcsú koszorúkkal:
 Ezüst írás, fehér szalagokon.
 „Nincs még egy ilyen bagatell halál.
 Ilyen blöd zuhanás a sírgödörbe.
 Egy gyík mellett, és egy terráriumban.”
 Fehér szegfűjét leejti a hantra.
 „Műértők gyöngye, élvezed a műved?
 A bennfentes, falánk *habitué*,
 Aki voltál, a beltenyészet öre,
 Bár folytonos outsider-érzetekkel...
 Megsértődnél e szertartáson is,
 Amilyen izgága voltál, Karányi.”
 „Mit érzel?”, kérdi Donner. „Én csak azt, hogy
 Ő sem az én halottam igazából,
 Hanem a saját hasábjaié...
 Ha volnának valós szerettei!
 Nincs vér szerinti hozzátartozója,
 Nincs élő apja, anyja, húga sincs.
 Egyke. Az abszolút egyke, az ő.”
 „Akkor is, milyen bagatell halál.”
 „Neki jó takaró a föld; nekünk
 Erős nyugtatószer egy temetés.
 A hant mellett kábító a tudat
 Az istentelen fagyban, zúzmarában,
 Hogy hozzá képest jó polcon vagyunk.”

Meglátogatja nagybátyját. Idén
 Még nem járt nála. „Hajrá.” Fogvacogva
 Ad gázt, és tompán Zuglóiig vezet.
 A *Winterreise* szól a kocsiában,
 Míg a nyugdíjasház előtt leparkol.
 „*Von der Strasse her ein Posthorn klinget,
 Was hat es, das es so hoch aufspringt,
 Mein Herz?*”

„Honnan jössz?” „Farkasrétről. Eltemettünk
 Egy ismerőst.” Javít: „Pardon, barátot.”
 „Hogy hívták?” „Karányi.” „Karányi?” Fölszelt
 Papírlapjai egyikére ezt
 A nevet is lefirkantja a bácsi.
 „Kezdték megöregedni.” „Ja, fogyunk.”
 „Kerepesi?”, kérdezi Gerdesits tanár úr.

„Nem, Farkasré.” „Jobb, mint a Kozma utca.
 Megvannak még a temetői kocsmák?”
 „Őszinte leszek, nem tudom. Talán nem.”
 „Régen a Farkasréti temető
 Oldalán bádoggpultos búfelejtők
 Sorakoztak. Ha nőtt a hullahegy,
 Akkor volt ideális forgalom,
 Akkor volt gazdaságos egy ilyen...
 Büfé. S mióta hulla sincs elég,
 Veszteségesnek bizonyul a bolt.
 A bádoggpult is kiment a divatból.
 Ha nem hoz hasznot, ész nélkül bezárják
 Az ilyen *temetkezési büfét*,
 Csinos vendéglőt tesznek a helyére.
 A gazdaságos a *sok* temetés
 A hullaipar virágzása végett.
 Régen, spontán kedvvel, fogtam magam,
 Az ismeretlen gyásznpbe vegyültem,
 S azt énekeltem: »Látjátok, testvérek,
 Ennyi az élet« — majd a pulthoz álltam,
 Hogy megtudjak pár pikáns részletet
 Az elhunytól. Mindig volt új adat;
 Rikoltoztak a *rekviemkliensek*:
 Mindig volt félórányi durva pletyka.”
 „A testek szertesét a vakvilágban!,
 S legvégül, sorra-rendre, egy helyen”,
 Gondolja Mátrai. „Jó, Laci bácsi,
 Fogd vissza magad. Hadd lássam az arcod.
 Föltámadás, mondom, föltámadás.
 Nagyon jól festesz, te öreg zsvány.”
 „Jó, köszönöm. Tudod, a búfelejtők.
 Bár újabban nincs már elég halott, de
 A tor színvonala emelkedett:
 Nem tartanak igényt ilyen büfékre.
 Hazavonulnak, ott gyászolnak. Így hát
 Nincsenek többé információim”,
 Jelenti sajnálkozva a tanár úr.
 „Mikor látlak legközelebb?” „Hamar.”

„Muszáj volt megsértened búcsúzóul?
 Bár honnan tudtad volna: itt a vég?”
 Temeti száraz szemmel Mátrai
 A közös életet Karányival.
 A közös pályát, aztán a letérést.
 „A külügyet, azt nem fogadtad el.”
 Ritkán egy térben. Mégis, egy a kör.
 Együtt jártak le az edzőterembe,
 S a testépítők izmos társadalma
 Kétkedve, sőt, ellenszenvvel figyelte
 Meddő erőfeszítéseiket.
 „Ugrattak kicsit minket, mi meg egymást.
 Együtt úsztunk és cédéket cseréltünk.

Nőket szédítettünk hangversenyen.
 Hirtelen lobogott föl, mint bozóttűz:
 Egy lassan kinyilvánított barátság,
 De annál nehezebben évülő;
 És mindvégig hideg, hideg barátság:
 Annál gyorsabban mélyülő. Kitartó
 Barát volt, makacs hitével kitartott
 Fanyar meggyőződésénél. A kezdő
 Karányi mint padtársam is ilyen volt:
 Agresszív, s akkor még határozatlan,
 Dühös, de tétova. Túlélte, mivel
 Fix kitörési pontja volt, a színház.
 Nem ismert középfokokot, és azon
 Nyomban áház gonoszokdásba kezdett
 Egy rossz alakítás láttán.” Tanítványt
 Kerített, Mátrait magát. De sok volt
 Még Mátrainak is. „Na nem. Nekem
 Túl negatív.” Húsz év, döcögve. Minden
 Amortizálódott fél év alatt.
 Nem tudni, mi miatt. „A rossz közérzet?”
 Kibont egy régi palackot. Primőr,
 Sötét rubinvörös, bársonyosan lágy
 Bort tölt öblös pohárba, este, otthon.
 A *Winterreise* szól, amíg kiissza.
 „Mi nem kezdünk nulláról újra semmit.
 A kettős jeges józansága rámhull.
 Csupán ketten, Hans Hotter és Gerald Moore.
 »...Dietrich-Fischer Diskau az igazi«,
 Mondanád most te, elnéző fölényel.
 Karányi, te voltál gyűjtő, nem én:
 Te voltál előadó-fetisiszta.”